

Læsning &
skrivning
BH-kl.

Børnehaveklasse

Læsning og skrivning

På Klostermarksskolen
har vi fokus på læsning
og skrivning - med forældrene
som en vigtig medspiller.

Kære forældre

Læsning og skrivning i fokus

Når børn begynder i børnehaveklassen, har langt de fleste et velfungerende talesprog. Det er det fundament, der skal bygges videre på, når børn skal tilegne sig viden om skriftsproget - dvs. læsning og skrivning.

På Klostermarksskolen tilrettelægger vi læse- og skriveundervisningen ud fra netop dit barns fundament. Det har du som forælder helt sikkert nogle forventninger til - og det samme har vi som skole til dig.

Giv dit barn de bedste forudsætninger

Som forælder er du en vigtig medspiller, da du har stor mulighed for at vække dit barns nysgerrighed og styrke dets forudsætninger for at blive god til at læse og skrive. Det sker bl.a. når:

- du viser dit barn, at du selv kan lide at læse og skrive
- du inddrager dit barn i dine læse- og skriveaktiviteter
- du inspirerer dit barn til at læse og skrive

Læse- og skrivekompetencer har en generel betydning for, hvordan dit barn klarer sig i skolen og i livet fremover. Når du dagligt læser bøger med dit barn, taler om teksten og ordene deri, leger med skrift i hverdagen, er det med til at udvikle dit barns sprog og kendskab til skriftsproget.

Børn, der kommer fra hjem, hvor læsning og skrivning er en naturlig del af hverdagen, har de bedste forudsætninger for at blive gode læsere. Det er selvfølgelig skolen, der underviser i læsning, men det er vigtigt, at du som forælder støtter dit barn og viser interesse.

Sproglig opmærksomhed

Opmærksomhed på sproget og lyde

I startfasen af læse- og skriveudviklingen er opmærksomhed på sproget og dets lyde vigtig for dit barns læring. Leg med ord og bogstavers lyde bør være en naturlig del af dit barns hverdag, og derfor vil det være en hjælp for udvikling af læse- og skriveevner, at I leger med sproget derhjemme.

Gode tips til, hvordan du kan støtte dit barn i dets sproglige bevidsthed

- Rimlege: Hvad rimer på mand? Det gør spand, and, tand...
- Sammensatte ord: Hvad får vi, når vi sætter sommer og fugl sammen? Sommerfugl.
- Hvilken lyd begynder ordet med: Hvad er fx første lyd i sø? Det er /s/, som når en slange hvisker.
- Fjern lyd og sæt lyd til: Fjern lyden /k/ i kugle - så har du ugle. Fjern lyden /s/ i sur - så har du ur.
- Hvor mange lyde kan du høre i ordet: Sol (3), is (2), løve (4)
- Snak om ord: Hvad betyder fx ordet hikke, og kan du lave en sætning med ordet?

Børn med sproglig bevidsthed har de bedste forudsætninger for at blive gode læsere.

Børneskrivning

Børn udvikler deres skrivning ved at læse - og omvendt også deres læsning ved at skrive. De to ting går hånd i hånd.

Skriveudviklingen starter med legeskrivning og 'krusedulleskrift' - i skolen kalder vi det børneskrivning eller børnestavning. Når dit barn vil skrive ord, forsøger det at gengive de lyde, det kan høre i ordet, og det gør sig her vigtige erfaringer om forholdet mellem sproglyde og bogstaver.

Efterhånden som dit barn bliver mere sikker på forholdet mellem bogstavernes navn, form og lyd, vil det bruge flere og flere bogstaver i ordene.

Det vigtige i børneskrivning er IKKE, at ordet er stavet korrekt, men derimod den opmærksomhed på bogstavernes lyde, som dit barn udvikler.

Med børneskrivning får dit barn følelsen af at kunne skrive lidt - også selvom det ikke nødvendigvis er noget, en voksen kan læse.

Du kan opfordre dit barn til at skrive så meget som muligt. Skriv fx huskesedler, ønskesedler, invitationer, madopskrifter, små fagbøger, dagbog, sms'er, små beskeder, postkort m.m.

Gode tips, når dit barn børneskriver

- Spørg ind til, hvilke lyde dit barn kan høre
- Ret ikke dit barns positive stavforsøg
- Hvis dit barn spørger, hvordan ordet rigtigt staves, så skriv det, så dit barn kan se det
- Bed dit barn om at læse det, det skriver, og skriv evt. det rigtige ord nedenunder, hvis dit barn efterspørger dette.
- Du bør opmuntre dit barn til at skrive alt, hvad det har lyst til.

Børn, der børneskriver meget, har de bedste forudsætninger for at blive gode læsere.

Læsning

Den daglige læsetræning hjemme

er en vigtig del af dit barns læseudvikling - også selvom dit barn ikke kan læse "rigtigt". I begyndelsen vil dit barn "legelæse", men gradvist vil dit barn kende flere bogstavets lyde, og derefter sætte disse sammen til små ord og sidenhen læse korte sætninger.

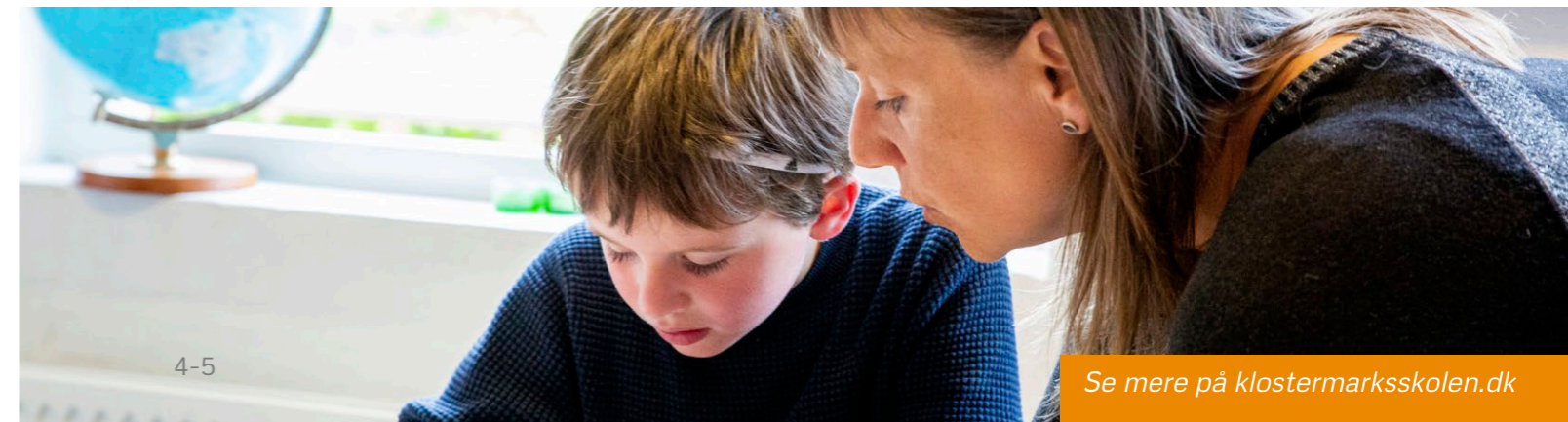
Uanset hvor dit barn er i sin læseudvikling, er det vigtigt, at det får oplevelsen af, at det selv kan læse. En god hjælp til dette er, hvis dit barn kender historien i den bog, det læser i.

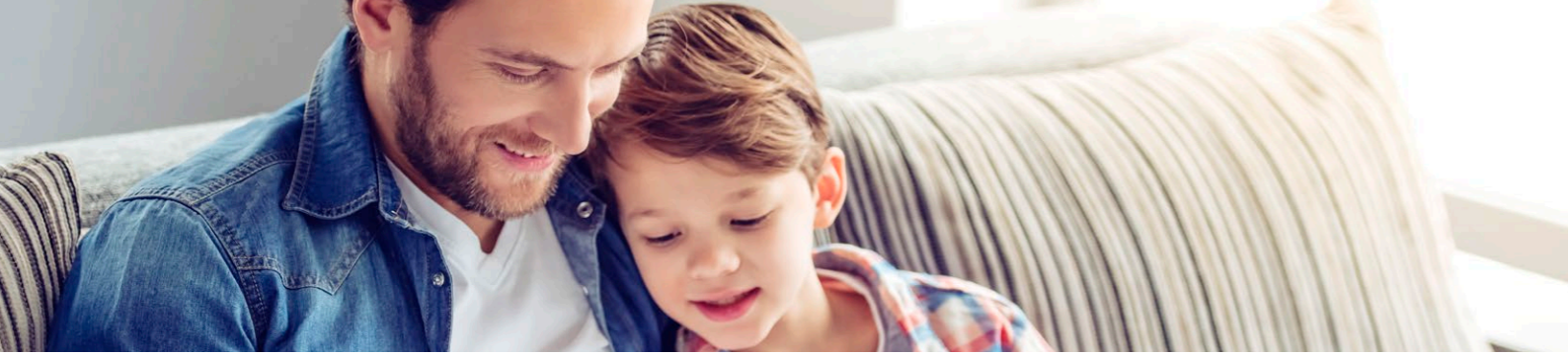
Bøger er naturligvis en nødvendighed

i den daglige læsetræning, men derudover kan det også være sjovt og motiverende for dit barn at læse fx skilte, tekst på mælkekartonen, madopskrifter, undertekster, små beskeder, brugsanvisninger m.m. **Al læsning tæller!**

Gode tips, når du læser højt for dit barn

- Lad dit barn sidde ved siden af dig, så det kan se både billeder og tekst
- Lad din finger følge med i teksten og vis læseretningen
- Hvis dit barn spørger om et ord eller bogstav, så sig hvordan bogstaverne lyder
- Lev dig ind i teksten og tilpas din stemme til tekstens replikker og stemning
- Skab fred og ro omkring hjemmelæsningen, så den daglige læsning bliver en rar stund. Dit barn skal gerne opleve, at det er sjovt, hyggeligt og lærerigt at læse
- Forklar svære ord undervejs. Det udvikler dit barns ordforråd

Bøger til højtlesning

Klostermarksskolens bibliotek anbefaler følgende bøger til højtlesning:

Dialog og opmærksomhed ved højtlesning

Før du læser:

- Vælg forskellige typer bøger og lad dit barn være med til at vælge bog
- Snak med dit barn om forsiden og billederne før du læser - hvad handler bogen mon om?

Mens du læser:

- Dit barn skal kunne kigge med i bogen
- Læs tydeligt, i et roligt tempo og forklar svære ord undervejs. Det er med til at udvikle dit barns ordforråd
- Snak om handlingen undervejs. Når du fx har læst en side: "Hvad mon der sker nu?"
- Lad barnet finde bogstaver og kendte ord i teksten

Når du har læst - snak med dit barn om:

- Hvilket sted i bogen kunne du bedst lide?
- Hvilket sted kunne du ikke så godt lide?
- Var der noget, der var svært at forstå?
- Var der noget, der undrede dig?
- Fik bogen dig til at tænke på noget bestemt?

Når dit barn læser højt for dig

- Bed dit barn om at sige lydene i ordet højt, hvis der er et ord, der driller
- Sig ordets første lyd, hvis dit barn går i stå
- Forær barnet "drilske" ord, så det kan komme videre i læsningen
- Afbryd ikke dit barn, hvis det læser forkert - medmindre det ødelægger forståelsen
- Lad dit barn gætte ordet ud fra billederne i bogen
- Giv dit barn ros og opmuntring, mens det er i gang - aldrig kritik
- Lad gerne dit barn læse den samme bog mange gange, så barnet oplever, at dets læsning bliver mere og mere flydende

Børn, som får læst højt hver dag, har de bedste forudsætninger for at blive gode læsere.

Christina Björk	<i>Linnea i malerens have</i>
Aage Brandt	<i>Evelyn fra byen</i>
Thomas Brunstrøm	<i>Sallys far-bøgerne</i>
Stefan Frello	<i>Lasse i fuldmåneskoven</i>
Ann Madeleine Gelotte	<i>En bjørnehistorie</i>
Birgitta Gärtner	<i>Lille Sille og den magiske sten</i>
Anna Sofie Hammer	<i>Villads fra Valby-bøgerne</i>
Marianne Iben Hansen	<i>Lille frøken Pingelpot, Axel elsker biler, Av - det gør nas</i>
Bent Jakobsen	<i>Det blå lys</i>
Ole Lund Kirkegaard	<i>Lille Virgil, Frode og de andre rødder, Otto er et næsehorn</i>
Astrid Lindgren	<i>Bøgerne om Pippi, bøgerne om Emil</i>
Andri Snær Magnason	<i>Historien om den blå planet</i>
A. A. Milne	<i>Peter Plys</i>
Bertil Nordahl	<i>Snotaben, Smasksoen og mig</i>
Helena Olofsson	<i>Gorilla Hoppeline og Sebulan Kopp</i>
Ib Spang Olsen	<i>Folkene på vejen</i>
Irene Pedersen	<i>Sgu, fanden og for helvede</i>
Bent Rasmussen	<i>Babanana</i>
Birgit Strandbygaard	<i>Nino og månekonen</i>
Thorstein Thomsen	<i>Da Lotte blev usynlig</i>
Tina With-Vedelsby	<i>Tænk hvis vi vandt</i>
Kim Fupz Aakeson	<i>Manden og damen og noget i maven, Bøgerne om Vitello, Rokketanden m.fl.</i>

Lydbøger, E-bøger og apps er et fint supplement til højtlesningen, men kan aldrig erstatte dit nærvær, den tryghed du giver, og de samtaler I har undervejs i en fælles læseoplevelse.

Klostermarksskolen
Dronning Christines Vej 6
9000 Aalborg

Tlf. 9631 1818
www.klostermarksskolen.dk